

12. PUUSTOKOEALA - puuston runkotilavuus kuorineen, m²/ha

Ohje

Puuston kokonaistilavuutta tarvitaan, kun harkitaan metsänmyyntiä. Kokonaistilavuuden lisäksi arvio puutavaralajijakaumasta sekä tiedot vallitsevista puutavaralajien hinnoista muodostavat arvion tulevista kantorahatuloista.

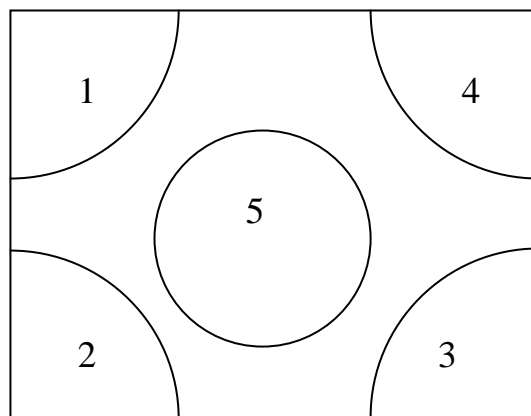
Valokuva: © Annika Puhakka ja Tarja Ryhänen

Yleiskuva koealan puustosta.

Toiminta tehtävällä → Puuston runkotilavuus m³/ha

Puulajiprosentit / puuston runkotilavuus kuorineen

1. Mittaa pohjapinta-ala relaskoopilla. Ota pohjapinta-alat järjestelmällisesti esimerkiksi neljännes jokaisesta koealan kulmasta sekä yksi kokonainen keskeltä. Näin mittaamalla saat kaksi kokonaista koealaa.
2. Merkitse muistiin pohjapinta-alat puulajeittain. Muista jakaa tulos kahdella.
3. Määritä koealan keskipituus. Se on usein helpointa tehdä arvioimalla yksittäisen lisävaltapuun pituus, mikä on usein lähellä koko metsikön keskipituutta.
4. Katso relaskooppitaulukosta, kuinka paljon koealalla on puuta kuutiometreinä (m³).
5. Kun olet saanut selville kokonaiskuutiomäärän, voit laskea puulajiprocentit pohjapinta-alojen perusteella.

Relaskooppikoealojen mittaus koealalta.

Tukkipuuta, m³/ha ja kuitupuuta, m³/ha

1. Käytä tässä edellisen tehtävän pohjapinta-ala ja keskipituutta
2. Määritä lisäksi keskimääräisen rungon läpimitta ja puulaji
3. Katso metsikön tukkipuuosuuden määrittäminen – taulukosta keskimääräisen metsikön tukki %
4. Kerro kokonaiskuutiomäärä keskiarvometsikön tukkiprosentilla
5. Vastaukseksi saat tukkipuuta m³/ha
6. Loput kokonaispuustomäärästä jää kuitupuun osuudeksi. Laskennallisesti kuitujen osuus määritetään puulajiprocenttien mukaan

Esimerkki:

Kokonaispuuston runkotilavuus on 406 m³. Tästä taulukosta katsottuna tukkipuuta on keskimääräisen rungon mukaan 92 %. Kuitupuun osuudeksi jää 8 %. Kuitupuusta havukuitua on 88 % ja lehtikuitua 12 % puulajijakauman perusteella. Vastaukseksi tulee, että havukuitua on 7,0 prosenttia ja lehtikuitua 3 prosenttia. Taulukosta katsottuna keskimääräisen rungon tukkiosan tilavuus on 2,7 % pienempi kuin Mtaito -ohjelman laske ma tukkiprosentti. Sen vuoksi myös kuituosuudet ovat hieman suurempia kuin ohjelman antamat tulokset.

Vastaus ja perustelut

[Vastaukset >>](#)

Tarkat vastaukset:

13. Mäntyä	87,6 %
14. Kuusta	0,7 %
15. Lehtipuuta	11,6 %

Käyttöpuusta:

16. Tukkipuuta	94,7 %
17. Havukuitupuuta	2,4 %
18. Lehtikuitupuuta	2,9 %

Korttivastaukset:

Puuston runkotilavuus 400

Runkotilavuudesta:	Mäntyä:	90 %
	Kuusta:	0 %
	Lehtipuuta:	10 %

Käyttöpuusta:	Tukkipuuta:	95 %
	Havukuitupuuta:	0 %
	Lehtikuitupuuta:	5 %

Koealan koko 30 x 40 metriä.

Puita koealalla 50 kpl.

Puustoa on koealan mittausten perusteella 406 m³/ha.

Relaskooppitaulukot

Pohjapinta-ala m ² /ha	MANNIKKO JA KUUSIKKO												MANNIKKO												KUUSIKKO												Pohjapinta-ala m ² /ha
	Keskipituus, m																																				
	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	18	20	22	24	26	28	18	20	22	24	26	28													
Runkotilavuus kuoriineen, m ³ /ha																																					
6	23	27	32	37	42	47	52	56	60	64	68	72	53	58	63	69	74	79	6																		
8	30	36	43	50	57	63	69	74	80	85	90	96	70	77	84	92	99	106	8																		
10	38	46	54	62	71	79	86	95	100	106	113	120	88	97	106	114	123	132	10																		
12	45	55	65	75	85	94	103	112	120	128	136	144	105	116	127	137	148	159	12																		
14	53	64	76	87	99	110	120	130	140	149	158	168	123	136	148	160	172	185	14																		
16	60	73	86	100	113	126	138	149	160	170	181	192	140	155	169	183	197	212	16																		
18	68	82	97	112	127	142	155	167	179	191	204	216	158	174	190	206	222	238	18																		
20	75	91	108	125	142	158	172	186	199	213	226	240	176	194	211	229	246	264	20																		
22	83	100	119	137	156	174	189	204	219	234	249	264	193	213	232	252	271	291	22																		
24	90	109	130	150	170	189	206	223	239	255	271	288	211	232	253	275	296	317	24																		
26		118	140	162	184	205	224	242	259	276	294	312	229	252	275	297	320	344	26																		
28			151	175	198	221	241	260	279	298	317	336	246	271	296	320	345	370	28																		
30			162	187	212	237	258	279	299	319	339	360	264	290	317	343	370	397	30																		
32				200	227	252	275	298	319	340	362	384	281	310	338	366	394	423	32																		
34					241	268	292	316	339	361	385	408	298	329	359	389	419	449	34																		
36						255	284	310	335	359	382	407	332	364	390	412	444	476	36																		
38							300	327	353	379	404	430	356	388	411	435	468	502	38																		
40								316	344	372	399	425	352	387	422	458	495	529	40																		
50									430	465	498	531	400	440	484	528	572	616	661	50																	

Pohjapinta-ala m ² /ha	KOIVIKKO												Pohjapinta-ala m ² /ha
	Keskipituus, m												
	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26		
Runkotilavuus kuoriineen, m ³ /ha													
6	21	24	29	35	40	45	50	54	59	64	69	6	
8	28	32	39	46	53	60	66	72	79	85	92	8	
10	35	41	49	58	66	74	83	91	98	106	114	10	
12	42	49	59	69	79	89	99	109	118	128	137	12	
14	49	57	69	81	93	104	116	127	138	149	160	14	
16	56	65	78	92	106	119	132	145	157	170	183	16	
18	63	73	88	104	119	134	149	163	177	191	206	18	
20	70	81	98	115	132	149	165	181	197	213	229	20	
22	77	89	108	127	145	164	182	199	216	234	252	22	
24		97	118	138	159	179	198	217	236	255	275	24	
26			106	128	150	172	195	215	236	256	276	26	
28				137	161	185	208	231	254	276	298	28	
30					173	198	223	248	272	295	319	30	
40						264	297	330	362	393	425	40	

Taulukoilla saadusta luvusta vähennettävä:

- keskimäärin 5 % koivikot maan pohjoispuoliskossa ja epätasaiset kuusikot maan eteläpuoliskossa
- keskimäärin 10 % kuusikot maan pohjoispuoliskossa.

Lähde: Myrskylä 1954, MJJ 44

Taulukot: Tapion taskukirjan maastoliite © Tapio

Keskiläpimitta 30 cm
Keskipituus 26 m
Pohjapinta-ala 36,2 m/ha

Taulukoiden perusteella näillä mittaustuloksilla koealalla on puustoa 407 m³. Sekä taulukovastaus että tarkkaan laskettu vastaus antavat saman kortsivastauksen, eli 400 m³/ha.

Relaskooppitaulukot.

Paljonko tehtäväkoealan metsiköstä saadaan uudistamisen kautta kantorahatuloja (€/ha)?

Puustoa koealalla on 406 m³/ha, josta:

Mäntyä 355,6 m³

→ tukkia 355,60 m³ * 47,13 € + kuitua 18,90 m³ * 12,80 € = 17001,30 €

Kuusta 28,40 m³

→ mittausten perusteella kuusesta saadaan vain kuitua

28,40 m³ * 21,81 € = 619,40 €

Koivua 45,30 m³

→ tukkia 44 m³ * 42,83€ + kuitua 1,30 m³ * 12,36 € = 1900,50 €

Yhteensä: 19521,20€

Koealan metsiköstä saataisiin puunmyyntituloja heinäkuun 2006 kantohintojen perusteella noin 19 500 euroa.

Viimeisimmät kantohinnat ja hintojen kehitys löytyvät metsänhoitoyhdistysten yhteisiltä internetsivuilta www.mhy.fi kohdasta Puumarkkinakatsaus.

Kantohinnat (hinta/m³) 10.7.2006

Tukkipuu €	
mänty	47,13
kuusi	49,22
koivu	42,83
Kuitupuu €	
mänty	12,80
kuusi	21,81
koivu	12,36

Lähde: © www.mhy.fi /
Puumarkkinakatsaus

Puun kantohinnat 10.7.2006.

